

Itä- ja Pohjois-Suomen kannanotto EU:n metsien seurantaan ja strategista suunnittelua koskevaan EU:n kehykseen

Itä- ja Pohjois-Suomi koostuu seitsemästä maakunnasta: Etelä-Savo, Kainuu, Keski-Pohjanmaa, Lappi, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa ja Pohjois-Savo. Näiden lisäksi Etelä-Karjala on kahdeksantena maakuntana osa Itä- ja Pohjois-Suomen metsätyöryhmää. Alueesta 77 % on metsää, jonka vuosittainen kasvu on noin 65,5 miljoonaa kuutiometriä. Vuosittaisten hakkuiden määrä on keskimääräisesti 44 miljoonaa kuutiometriä. 79 % Suomen suoalueista sijaitsee Itä- ja Pohjois-Suomen alueella, ja alueen metsätalousmaasta 37 % on suota. Lähes 80 % Suomen suojelualueista sijaitsee Pohjois-Suomessa. Suojellun metsä- ja kitumaan osuus Itä- ja Pohjois-Suomen alueella (mukaan luettuna Etelä-Karjala) on noin 16 %.

Itä- ja Pohjois-Suomessa on vahvaa metsäalan osaamista, jota halutaan hyödyntää myös kansainvälisellä tasolla. Esimerkiksi Joensuussa on merkittävä, aluetta palveleva metsäosaamisen keskittymä; Itä-Suomen yliopistossa korkeakoulutetaan metsäosaajia, Luonnonvarakeskuksen toimipiste kerää yhteen korkeatasoisista metsätutkimusta sekä Euroopan metsäinstituutin (EFI) päämaja edistää kansainvälistä ulottuvuutta. Koska metsäala työllistää noin 60 000 henkilöä koko Suomessa, ja maksaa vuosittain keskimäärin 2,2 miljardia euroa palkkoja, se on Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnille tärkeä taloudellinen tekijä. Itä- ja Pohjois-Suomessa (mukaan luettuna Etelä-Karjala) asuu 213 780 yksityistä metsänomistajaa.

Vuonna 2020 uusiutuvan energian kulutus Suomessa oli 44,6 %, josta 71 % tuli puupolttoaineista. Ne kattavat 28 % Suomen energian kokonaiskulutuksesta ja täten olivat käytetyin energianlähde.

Pohjoiset havumetsät ovat ainutlaatuisia maailmassa ja niillä on hyvät edellytykset metsien kestävään käyttöön sekä siihen perustuvalla elinkeinotoiminnalla. Pohjoinen metsä vaikuttaa paikallisten elämään monin tavoin, mahdollistaen hyvinvointia ja liiketoimintaa. Itä- ja Pohjois-Suomen metsistä ollaan ylpeitä ja niistä halutaan pitää hyvää huolta. Sen vuoksi metsä- ja puutoimialalla työskennellään kestävyyttä vaalien, ammattimaisella otteella, moderneja menetelmiä käyttäen ja samalla perinteitä kunnioittaen.

Itä- ja Pohjois-Suomen (IP-alueen) kannanotto

- IP-alue kannattaa aluekohtaisten tietojen yhteensovittamista ja järkevää yhdenmukaistamista EU:ssa sen sijasta, että tuotettaisiin täysin uusia tietokokonaisuuksia metsätiedon keräämiseksi. *Luonnonvarakeskuksen tilastot <https://www.luke.fi/fi/tilastot> ja englanniksi <https://www.luke.fi/en/statistics>*
- IP-alue voi kokemuksen kautta kommentoida Suomen kansallisen metsäinventaarion datankeruujärjestelmiä hyvänä esimerkkinä EU:n laajuiseen, yhteen toimivan tiedon kokoamiseksi. Metsävaratiedon keruu perustuu laserkeilaukseen, ilmakuvaukseen, referenssikoealojen mittaukseen sekä näiden aineistojen perusteella tehtävään puustotulkintaan. Kaukokartoitusperusteinen puustotulkintahila kattaa kaikki metsät vuoden 2013 inventoinnista lähtien, mutta kuvioittainen metsävaratieto tuotetaan ensisijaisesti yksityismetsille. Kuviotietoja voidaan prosessoida myös julkisyhteisöjen, kuten kuntien tai seurakuntien maille, jos ne ovat metsänomistajina *Metsään.fi*-palvelussa. Julkisyhteisöjen maille ei tehdä kuitenkaan metsävaratiedon keruuseen liittyvää maastoinventointia. Vuosittain inventoidaan noin 10–12 aluetta eri puolilta Suomea, tavoitteen mukaisesti yhteensä noin 1,5 miljoonaa hehtaaria yksityismetsiä. Inventointikierto on tällöin kymmenen vuotta.
- Esimerkkejä tiedonkeruujärjestelmien hyödyntämisestä Suomessa ja IP-alueella
 - Metsänomistajille suunnatut maksuttomat digitaaliset palvelut:
 1. *Metsään.fi* , www.metsakeskus.fi/fi/asiointi



2. MOTTI tuottaa puuston kehitysennusteita kasvu- ja tuotosmallien avulla. <https://metsainfo.luke.fi/fi/cms/metsankasvu/motti>
 3. Virtuaalimetsä 2.0 <https://tapio.fi/tiedotteet/virtuaalimetsa-2-0-ovi-uudenlaiseen-metsasuunnitteluun/>
 4. Maailman ensimmäinen monitavoitteinen metsänomistajan päätöstuki Etapio <https://www.etapio.fi/>
 5. Metsäyhtiöiden asiakkailleen tuottamat digitaaliset palvelut:
 1. MetsäForest <https://metsaverkko.metsagroup.com/landing/fi/>
 2. Storaenso eMetsä <https://emetsa.fi/>
- Avoimeen metsävaratietoon perustuvia avoimesti kaikkien käytössä olevia sovelluksia esim. metsätilojen pika-arvio ohjelmat, joilla voi arvioida kenen tahansa omistuksessa olevia metsiä
 1. Metsä Forest <https://www.metsaforest.com/fi/Puukauppa/Pages/Metsatilan-pika-arvio.aspx>
 2. UPM Metsäarvolaskuri <https://www.upmmetsa.fi/metsan-arvo-laskuri/metsanarvolaskuri/>
 3. StoraEnso www.storaensometsa.fi/selvita-metsasi-arvo
 4. OP <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/teemat/metsanomistajan-palvelut/op-metsaarvio>
 - Luonnonvarakeskuksen tilastot metsävaroista <https://www.luke.fi/fi/tilastot/metsavarat> ja englanniksi <https://www.luke.fi/en/statistics/forest-resources>
- IP-alue haluaa nostaa esiin jo 100 vuotta toimineen *Valtakunnan metsien investoinnin* (VMI-datan) sekä Suomen metsäkeskuksen tuottaman kaukokartoitusperustaisen operatiivisen tason kattavan ja ajantasaisen inventointitiedon tekemät ja metsänhoitoyhdistysten roolin metsätiedon keruussa Suomessa. Metsävaratieto Suomessa on avointa, toimijoiden hyödynnettävissä, ja sitä hyödynnetään monipuolisesti metsien käytön suunnittelussa, metsänhoidon toimenpiteiden kohdentamisessa, politiikkavalmistelussa sekä seurannassa. Metsien monitorointialoitteen valmistelijoiden olisi hyvä tutustua Suomen Metsäkeskuksen tapaan tuottaa metsä- ja luonnontietoa.
 - IP-alue kehottaa tarkastelemaan Copernicus- ohjelman puutteellisuuksia, kuten pelkästään satelliitteihin pohjaavan tiedon kyvyttömyyttä erottaa taimikkoa (metsämaa) viljelyksestä (maatalousmaa), puuston pituustiedon puuttumista ja kuvien tulkinnan riippuvuutta sääoloista ja valaistuksesta. Copernicus ohjelman puutteisiin voi esittää ratkaisuksi jo testattuja tiedonkeruumenetelmiä, kuten kerran vuosikymmenessä tai useammin tehtävää kattavaa lentolaserkeilausta, jonka tulkintamallit kalibroidaan metsätyyppikohtaisella koeala-aineistolla ja tämän tiedon vuotuista päivittämistä satelliittikuvien muutostulkinnalla. *Metsäkeskuksen kuvaukset metsävaratiedosta ja sen keruusta:* <https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto/tietojen-yllapito> ja englanniksi <https://www.metsakeskus.fi/en/open-forest-and-nature-information>
 - Kerättävän tiedon tulee olla oikein kohdennettua, jotta se tukee politiikkavalmistelua sekä tavoitteiden seurantaa. Olemassa olevaa, jäsenvaltioiden ja alueiden keräämää metsätietoa tulee hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. IP-alue haluaa varoittaa päällekkäisten tiedonkeruumenetelmien luomista ja siten turhien kustannusten ja lisävelvoitteiden aiheutumista suunniteltaessa EU:n kattavaa metsien monitorointijärjestelmää.

